



POKOS

soutěž pro žáky a
studenty ZŠ a SŠ

Soutěž POKOS je určena pro žáky a studenty ZŠ a SŠ. Každý měsíc pro Vás připravujeme vědomostní soutěž, díky které si můžete rozšířit vědomosti o obraně státu a navíc vyhrát drobnou cenu.

1. ZÁKLADY ORIENTACE V TERÉNU

2. HISTORIE

3. ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY



Záříjová vědomostní soutěž

1) Otázka ze základů orientace v terénu

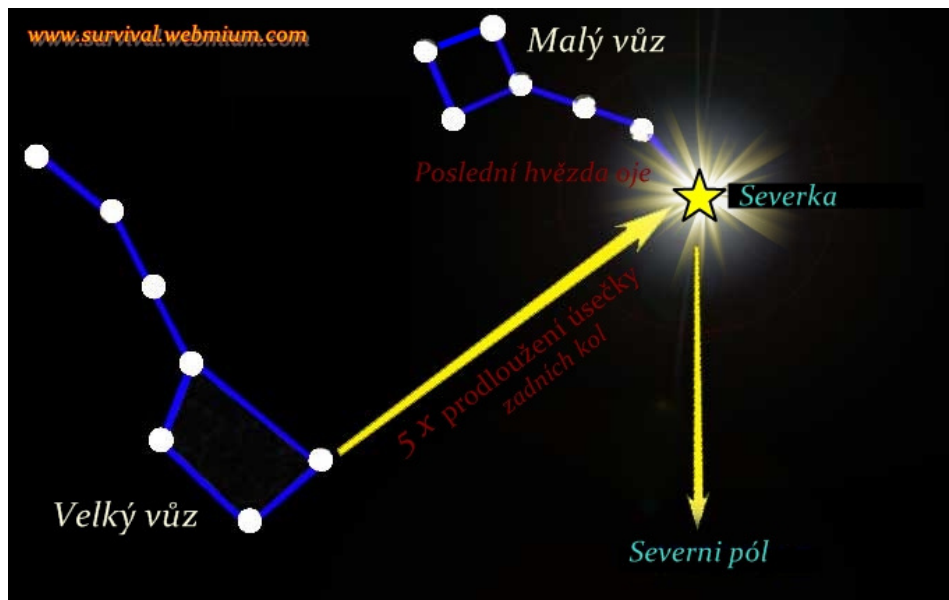
V minulosti byla orientace podle hvězd klíčová pro námořníky, poutníky, obchodníky i vojáky, kteří se pohybovali na dlouhé vzdálenosti bez přístupu k mapám nebo kompasům. Například mořeplavci ve starověkém Řecku, Egyptě nebo později Vikingové využívali Polárku k určení severu, což jim umožňovalo udržet směr při plavbě přes otevřené moře. Arabští karavanští vůdci se orientovali podle hvězd při cestách přes pouště, kde chyběly výrazné orientační body. V dobách středověku byla znalost hvězdné oblohy součástí vzdělání navigátorů a cestovatelů – například Kryštof Kolumbus používal astroláb a hvězdné mapy k navigaci přes Atlantik. Hvězdy sloužily nejen k určení směru, ale i k měření času a ročních období, což bylo důležité pro zemědělství a plánování cest.

Jak se jmenuje hvězda, která je na severní polokouli nejspolehlivějším orientačním bodem a která se nachází téměř přesně nad severním zeměpisným pólem?

Hvězda, na kterou jsme se ptali, se jmenuje Polárka ★ (nebo také známá jako Severka). Je to nejjasnější hvězda v souhvězdí Malého medvěda 🐻 (Ursa Minor) a nachází se téměř přesně nad severním zeměpisným pólem Země.

Mnoho lidí se mylně domnívá, že význam Polárky (Severky) spočívá v tom, že je nejjasnější a je po setmění nejdříve vidět. To je rozšířený omyl, se kterým se lze dosti často setkat.

Významná totiž není svou jasností, ale polohou na obloze. Ať je večer nebo ráno, ať je zima nebo léto, Polárka je pořád na stejném místě a ostatní hvězdy se točí kolem ní! Osa rotace Země, která způsobuje zdánlivý pohyb všech hvězd na obloze prochází téměř přesně Polárkou a tím je způsobena její téměř úplná stacionarita. Tedy díky své poloze je Polárka po staletí spolehlivým orientačním bodem pro navigaci – zejména pro námořníky a cestovatele na severní polokouli.



2) Otázka z historie

Vojáci a jejich uniformy tvoří neoddělitelnou součást vojenské identity, disciplíny a tradice. Uniforma není jen oděv – je symbolem příslušnosti, hodnosti, funkce a často i historického odkazu. V různých obdobích se uniformy měnily podle technického vývoje, klimatických podmínek, typu bojiště i politického režimu. Uniformy se liší nejen barvou a střihem, ale i výstrojí – od čepic, přileb, kabátů až po opasky, brašny a označení hodností. V moderní době se klade důraz na funkčnost, maskování a ochranu, ale slavnostní uniformy si stále uchovávají prvky tradice a reprezentace. Vojenský stejnokroj tak spojuje praktické potřeby s kulturním a historickým významem.

Českoslovenští legionáři nosili uniformy zahraničních armád. Aby zdůraznili, že bojují o vznik samostatného Československa, našívali na stejnokroje barevné nášivky. Jakou měly barvu?

Českoslovenští legionáři skutečně nosili uniformy různých zahraničních armád – například francouzské, ruské nebo italské. Aby ale dali jasně najevo, že bojují za vznik samostatného Československa, našívali si na uniformy nášivky v barvách bílé ● a červené ● – tedy naše národní barvy od poloviny 13. století. V roce 1920 se k nim připojila třetí barva – modrá.

Tyto barevné nášivky měly často podobu vodorovného pruhu nebo kokardy (kulatého odznaku) a byly umístěny například na rukávu, čepici nebo límci. Sloužily jako symbol národní identity a odlišení od ostatních vojáků v cizích armádách.



3) Otázka o Armádě České republiky

Ozbrojené síly představují organizovanou vojenskou složku státu, jejímž hlavním úkolem je obrana suverenity, územní celistvosti a bezpečnosti země. Zahrnují různé druhy vojsk od pozemních sil, letectva, námořnictva (pokud existuje), speciálních jednotek a podpůrných složek. Ozbrojené síly plní nejen obranné úkoly, ale také se podílejí na **mezinárodních misích, humanitární pomoci, ochraně obyvatelstva při krizových situacích a civilně-vojenské spolupráci**. Jejich struktura, výcvik, výzbroj a taktika se neustále vyvíjejí v reakci na nové bezpečnostní hrozby a technologický pokrok. Vojáci v ozbrojených silách jsou nejen profesionálové, ale i nositelé státní autority, tradice a hodnot.

Které tři složky tvoří Ozbrojené síly České republiky?

Ozbrojené síly se člení na:

- Armádu ČR,
- Vojenskou kancelář prezidenta republiky
- a Hradní stráž.



Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení.

Ozbrojené síly ČR plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení.

Ozbrojené síly se podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích, záchranných humanitárních akcích.